

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 50. ANUL XVII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretialu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 26 Iunie (8 Iuliu) 1869.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cu 1 Iuliu se deschide prenumeratiunea noua la „Telegrafulu Romanu“ pre langa conditiunile espuse in fruntea foiei.

Editor'a.

La diuarele unguresci.

Diuarele unguresci de cate ori se intalnesc cu unu lucru mai momentosu politicu, deca ii atinge pre romani, nu sciu alta, decatu cu vre-o cate-va frase de preste umeru sa ii admoneze (pre romani) si sa ii amenintia. Acest'a e o tactica forte gresita, din consideratiune politica si din consideratiune a starei faptice.

Consideratiunea politica este aceea, ca prin admonitiuni nu se castiga unu poporu nici odata, ci mai curendu se instraineza. Atat'a ambitiune se presupune la ori-cine catu sa nu urmeze cui-va numai din ratiunea admonitiunilor si amenintiari-loru. Ori-ce natiune trebuie sa-si intemeieze procederea pre reflexiunile sele. Ac'i e loculu mai cu sema sa se faca imputarile, cari pana suntu in sinulu unei natiuni suntu ca nisco cugetari seriose in capulu unui individu, candu are a se decide pentru ce-va importante. Celu putienu asi' aru trebui se pota fi privitu lucrulu, deca nu se aru asla si in sinulu unei natiuni, de aceia, cari, fara de a petrun- de adeveratulu scopu alu reflexiuniloru in sinulu unei natiuni, se batu dupa vanitati de a fi conducatori, de a fi barbati renumiti si comitu gresielele cele mai mari.

A atrage atentiunea asup'a vre-unoru imprejurari pre care le pote scapa cine-va din vedere e cu totulu altu ce-va si cu multu mai folositoriu si deca se aru restringe la atat'a, acest'a aru fi si politicu din partea diuareloru unguresci.

Diuaristic'a si preste totu, lumea intraga unguresca, nu se pote nici cugeta pre sino pre unu gradu egalu cu natiunile cele mari europene ce dau asi' dicendu tonulu in politica. Teritoriulu ce-lu locuiescu ungurii in Europ'a si pre globulu pamentulu e mai strimtu decatu a multoru altor natiuni de o sorte cu natiunea magiara, si pre langa acest'a, ce e nefavoritoriu pentru elementulu magiara si acestu strimtu teritoriu nu e locuitu exclusivu de magiari. In unele privintie cei cari se afla pre acel'a si teritoriu se afla in o stare mai favorabile, seu in privint'a culturale seu in cea naturale, si se tienu de natiuni cari au legaturu naturali cu rase intregi europene.

Sa luamu numai elementulu germanu. Acest'a a petrunsu Ungari'a de totu. Industri'a e mai intraga in manile lui si a avant-gardeloru lui, a judeiloru. Limb'a sea e si adi limb'a de conversatiune pre stradele capitalei unguresci si totu acest'a e si cea a afaceriloru intre omenii trebei, ba chiaru si in cercurile inalte aristocratice.

Astfelu standu lucrurile diuaristic'a unguresca numai seduce pre publiculu seu staruindu alu radica pre o inaltime de unde se caute cu despretiu asup'a poporeloru de un'a si aceea-si sorte.

Candu ne cugetamu la cele petrecute cu Ungari'a si cu poporele ei de o mii de ani incoci, candu vedemu ca in acestu tempu indelungatu elementulu germanu a cautatu a-si pregati unu terenu in resartulu de miadia di alu Europei si totusi vedemu pre natiunea magiara ca nesocotesce ca inadinsu putincios'a desvoltare a lucriloru in directiunea acest'a de mii de ani, nu putemu supprime fabula cea despre sirianulu carele caletoria cu o camila. Acest'a se dice ca mergea liniscitu, candu de o data camila ce o dicea de capestru turba si se rapede la elu. Fuge sirianulu si in groz'a lui canta scapare in o fantana adenca. Aruncanduse in fantana nu cade pana in

fundu, ci se anina de o tofa ce crescuse din costelo fantanei. Abia atunci putu sa se reculega putienu, dara totu odata se recunosca pericolulu in care se asla, pentru ca camila turbata ajunsa pana la gur'a fantanei, lu amenintia de deasupra, tufa era slaba si la radacinele ei rodea doi sioreci, unulu albu si altulu negru (diu'a si nopte) si in josu era abisulu (prapasti'a) si cu tote aceste elu candu vediu doue fragi frumusele mai in latu si uita de toti pericolii si cautu sa le ajunga, sa le rumpa si sa le manance.

Puterea de a duce rolulu celu mare de o natiune de suprematia nici nu a sositu, dara spiritulu tempului nici nu va lasa sa mai sosisca. Si deca poporele Ungariei si a le imperiului nu se voru cugeta a intemeia o era noua pre base mai tari, pre bazele egalitatiei, radacin'a esistintieloru loru se va rode in frecari imprumutate si ceva scapa de turbarea unui barbarismu amenintatoriu va fi inghititu de unu abisu siguru.

Cine va vrea, sa intielega!

Evenimente politice.

Deca nu aru fi dieta in Ungari'a si nu aru ave a se deschide delegatiunile in Vien'a, in politic'a interna aru domni cea mai mare limisce. Despre cea dintaiu potemu dice ca torce fire lungi si apoi candu e la tiesutu, tiesa cu cea mai mare graba, fara de a cautu ca se asiadia firele bine unulu langa altulu, ca se fia pendi'a egale. Conflicteloru intre ministri si membri opusetiunii se adaugu si deca nu suntu tote acute seu disu romanesce ascultite, totusi dovedescu destulu de tare caracterulu elementeloru ce compunu cas'a deputatiloru. De o parte se pote observa nisuint'a de a ave dreptu in tote si de alt'a a contradice la totu ce vine la desbateru. Unu momentu nulu putemu trece aici cu vederea. Printre alte multe se amesteca si scirea ca are sa retraga ministrulu respectivu regulativulu pentru fundulu regiu. La tempulu seu amu arelatu si noi neajunsele regulativulu. Acum insa in fati'a scirei amintite ni se obrude intrebarea, ca ore merita afacerea acest'a ca sa o tratamu cu obicinuia nostra indiferentia? „E reu cu reu dara mai reu far' de reu“ dice proverbiulu romanescu.

Despre delegatiuni cetimu ca pre langa tota traganarea dietei ong, la terminulu prefiptu se voru deschide. In multe diuarie aflamu si cuprinsulu cartiei rosie de a carui esacitate ne va convinge numai publicarea cestei din urma.

In Galiti'a se continua de unu tempu incoci acele fragmentari, prin cari amu trecut si noi. Ce voru est din fragmentarile aceste nu scimu fara ne tememu. Poparatiunea galitiana se va pune in doue tabere: in a opusetiunii passive si active, si pana se voru certa aceste doue parti se va bucura alu treilea.

In politic'a esterna suntu de asta data scaldeloru la ordinea dilei. Diplomatiu calatorescu crucisii si curmezisii pre la calde. Europei. Gorcea-coff care patimea asi' de reu de unedile, a trecut nu demultu pre la Berlinu, de unde a si plecatu la bai. Bismarck inca se departa dela afacerile statulu pentru vre o patru septamani. Coganiceanu se dice ca a petrecutu in Pest'a vre-o cateva dile.

In Serbi'a lucr'a scupcina la constitutiunea tieriei. Regimulu si cu reprezentanti'a poporului s'a invoitu, ca corpulu legislativu alu Serbiei sa conste din 120 membri. Dintre acesti'a 90 se fia alesi de poporu si 30 denumiti de principele. Constitutiunea (proiectulu) are 180 paragrafi.

Diet'a Ungariei.

In siedintiele casei deputatiloru pana la 7 Iuliu s'a contienutu desbateru generale asup'a proiecteloru de lego pentru regularea justitiei. In siedintia dela 3 Iuliu a vorbitu ministrulu de justitia. Elu a atacatu opusitiunea, dicendu, ca sub masc'a liberalismulu i apera stabilismulu si conservatismulu. (Sensatiune). Vukovich voiesce sa faca observari in cestiune personale si sa respinga in numele opusetiunii atacurile ministrulu justitiei. Presiedintele si dreptu nu-lu lasa la cuventu, pentru ca Vukovich nu fa atacatu personalminte. Se face sgomotu mare si presiedintele termina siedintia.

In 7 Iuliu a venitu proiectulu la votu si au votatu 203 pentru si 136 contra. Majoritatea sasiloru a votatu cu opusetiunea.

Revista diuaristica.

„Corespondinti'a din Berlinu aducendu in numerulu seu 330 reflexiunile jurnalulu germanu „Der Osten“ asup'a brosiurei de care amu vorbitu si noi: „Anecsiunea Romaniei catra Austri'a“, adauge urmatorele:

„Din ceea ce precede se vede cu ce ambitiose idei se nutrescu unii politici austriaci. Care suntu, deci, avantajele ce poporele invitate a se pune sub egid'a Austriei aru retrage din realizarea acelui planu? Justitia, ca sa intrebuintiamu cuvintele devisei si articolulu din „Osten“, aru fi ea mai bine facuta? interesele aru fi ele mai bine respectate? fi-voru ele obiectulu unei solici-tari mai constante? desordinele ce le depinge jurnalulu din Trieste fi-voru parti intregitore din institutiunile particulare ce se promitu a se respecta in anecsa'ta Romania?

„Sa se ia cunoscinti'a din sirurile urmatore in care este descrisa starea actuale a frontarieloru militare, si despre desordinea care domnesce in ele, si se va vede catu suntu de putienu seriose si fara sianse de succesu planurile ambitiose ale Austriei.“

Corespondinti'a Berlinesa reproduce apoi din „Gazel'a Triestina unu articulu prin care arata groz'a ce dau haiducii pre frontari'a militaria, ca sa se puna capetu hotieloru loru, guvernulu austriacu a fostu silitu sa trateze cu ei ca cu o putere (?R.T.R.). Asi', de curendu primi sa incheie unu tractatu de pace cu hotiulu celu vestitu; Lazu Scundrici, la ora indicata plenipotentiaru respectivu subsemnara tractatulu de pace. Scundrici dobandi sa nu fia datu pre man'a judecatiei, dara fu insielatu dupa ce se peduse, si fu aruncatu in inchisore pre 18 ani in Teresienstadt; dara indatu apoi uciderile incepura intr'unu modu mai ingrozitoriu. Fara siliti deci austriacii sa dea drumulu lui Scundrici care actualminte la Otacacu joa unu mare rol in lumea oficiale. Dara acesta fapta, dice corespondinti'a din Berlinu terminandu nu arata ea starea securantiei publice din Austri'a? O ce fericire aru mai da preste Romanii!

„Ad. nat.“

Despre juramentulu principalu dupa procedur'a civile ung.

Principiile fundamentale despre juramentu in procedur'a civ. cea noua a schimbatu in unele puncte esentiale dreptulu sustatatoriu de pan'acum'a. Cu respectu la intrebuintarea cea de sa a acest'ui midilocu de probare se vede a fi de lipsa a se trage atentiunea asup'a acestoru schimbari.

In proiectulu ce l'a fostu asctratu ministrulu de justitia dietei juramentulu principalu era asi' dicendu stersu din proced. civ. Dupa proiectulu acc-

st'a, juramentul principalu avea locu, afara de documentarea subscripțiunei unui documentu numai in casuri, cându partidele se invoiau la documentarea juramentale ne avendu alte documente spre dovedirea faptelor.

Contra unui procesu decisu prin juramentul principalu nu e nici unu remediu de dreptu ertatu.

Dupa proiectulu acest'a a ministrului de justitia de regula nu erá juramentu principalu, ci numai o invoire a partidelor, unu compromisu in privint'a unor fapte, ce nu se puteau alterá prin vre unu remediu procesualu.

Dic't'a tieriei in sa n'au conglasuitu cu concepțiunea acést'a a ministrului. Dupa otaririle procedurii sanctionate, contrariulu póte impune probatoriulu juramentulu principalu si fára invoirea lui. Insa déca e vorba de faptele ambelor partide, séu de impréiorári, ce suntu la ambe cunoscute, delatulu (acel'a cáru'i a s'a oferitu depunerea juramentului) trebuie sa se dechiare in procesu espresu, ca vrea sa depuna juramentulu, séu sa-lu oferese indereptu.

Déca juramentulu principalu se respinge si se oferese indereptu, delatulu asemenea e datoriu a se dechiará otaritu in procesu, ca voiesce sa priméca si se depuna juramentulu séu bá.

Déca nu s'a denchiaratu otaritu, despre primire séu respingere, juramentulu se privesce de refúsatu si urméza numai de cátu urmárite refúsárei juramentului, adeca, se privesce de adeveratu contrariulu probatiunei juramentale, si pre basea acést'a se decide, ce e dreptu.

Déca d. e. acusatariulu a propusu acusatului a jurá, ca n'a primitu dela densulu 100 fl. imprumutu, acusatulu e datoriu in procesu a se dechiará otaritu, ca primesce juramentulu principalu séu lu oferese indereptu, din contra juramentulu se privesce de refúsatu, si asertiunea acusatariului se privesce de adeverata, adeca ca ia datu acusatului 100 fl. imprumutu.

Acele otariri, cari le gasimu in procedur'a unгурésca, le aflámu si in proiectulu procedurii civile germáne. In §. 421 a proiectului acestui'a se dice: „Partid'a cárei'a s'a oferitu juramentulu principalu, trebuie sa se dechiare, ca voiesce a primi séu a oferí indereptu juramentulu; la din contra se privesce juramentulu de refúsatu.

Acela-si §. 421 a proiectului germánu contine unu adausu, ce se póte primi cá o explicatiune la procedur'a unгурésca.

Se póte in sa intemplá, ca delatulu se nu se invoiasca la depunerea juramentului din cauza, ca n'are sciintia positiva despre aceea, ce e d'a se jurá. Se nasce intrebarea, ca este delatulu datoriu a se dechiará si in casulu acest'a despre primirea séu refúsarea juramentului, pentru d'a se asigurá contra periculu d'a perde procesulu in casu cându exceptiunile lui contra competintiei juramentului s'aro respinge din partea judecatoriului.

Proiectulu procedurii civile germáne desléga intrebarea acést'a espresu in § 421, unde dice: „Dechiaratiunea acést'a (de voiesce delatulu se primesca juramentulu principalu séu sa-lu oferésca indereptu) e de a se face si pentru casulu respingerei exceptiunei, cându partid'a aduce exceptiuni contra competintiei de a oferí juramentulu indereptu séu contra formulei juramentului.

Dupa procedur'a transilvana de pán'acum juramentulu nu se privea de recusatu, déca delatulu nu se dechiará in decursulu procesului, ca voiesce a primi juramentulu séu alu oferí indereptu. Recusatiunea juramentului numai atunci avé valóre, déca dupa sentint'a de a depune juramentulu, nu e recuirá o di de pertractare pentru depunerea juramentului in terminulu otaritu séu déca juramentulu nu se depunea in diu'a otarita spre scopulu acest'a.

Pre lánge aceste dóne moduri a recusatiunei juramentului principalu, sau mai adausu in procedur'a unгурésca si unu alu veilea, déca in decurgerea procesului nu se da o dechiaratiune otarita despre primirea juramentului principalu oferitu séu despre oferirea lui indereptu.

Procesualistii civili si cu acést'a pracs'a judecatorésca din Ardélu de pána acum deosebescu precum e cunoscutu unu juramentu de adeverire, unu juramentu de nescire si unu juramentu de crediamentu.

In casulu dintáiu se jurá ca este séu nu este, in alu doilea ca nu scie, in alu treilea, ca crede séu socotesce.

S'aru poté dovedi prin mai multe citate din procedur'a civile unгур., ca legislatorulu unгурésca au avutu in intentiune unu juramentu de adeverire prin care se eschide de sine juramentulu, ca nu scie si ca crede. Chiaru si la documente proced. unгур. in § 172, fára distingere, ca se dechiara o subscriere propria séu streina de falsa, recunósce numai juramentulu acest'a: Subscrierea e adeverata séu falsa.

De óre-ce juramentulu principalu are natur'a unui pactu nu se póte denegá deferentulu a oferá si unu juramentu, ca nu scie si ca crede si de óre-ce legea nu opresce espresu oferirea unui atare juramentu, féra necesitatea probatiunei e mai intelitóre, cá intentiunea legislatorului unгурésca, putemu dice, ca juramentulu de a nu scí si a crede, ce se afla in teoria si pracs'a, nu se póte delaturá asiá usioru.

La juramentulu principalu intempinámu mari greutáti cu deosebire in § 235 a procedurii unгур. Acestu §. suná in originalu: „Ha a bizonyítandó ténykörményről csupán az egyik fél bir közvetlen tudomással, a perben előadott körülmények tekintetbe vételével a bíró határozza meg, van e helye a főeskü általi bizonyításnak?

„Ha helyt ad a bíró a bizonyításnak a főeskü az kötelek letenni, a kinek a ténykörményről közvetlen tudomása van, akár maga ajánlkozott arra, akár ellenfele által kinaltatott meg azzal.“

Difficultáti de a pricepe §-lu acest'a se nascú din urmatoriulu motivu.

Dupa conceptulu juramentului principalu nu ne putemu inchipui unu atare juramentu fára delatiunea deferentului si trebuie sa presupunemu, ca legislatorulu unгур. a remasu credinciosu acestui conceptu. Prin urmare nu esista juramentu principalu la care s'aru imbiá partid'a singura fára cá sa i se oferésca si de cátra partid'a contraria.

De alta parte se pare, ca nici procedur'a unгурésca in inchéierea § 235 nu se indoieste, cáci si ea privesce juramentulu cá juramentu principale, care nu s'a oferitu, ci la care s'a imbiatu o partida din acelu motivu, cáci numai ea are cunoscintia imediata despre fapta, ce e de a se jurá.

Mom'a unui copilu neleginitu, care parese pre eredele tatalu neleginitu pentru alimentatiunea copilului scie numai singura despre convenirea receruta de lege in tempulu criticu. De óre-ce eredele denéga acea convenire se imbia ea a jurá factulu convenirei, fára cá sa oferésca eredei juramentulu principale, pentru ca eredele n'are nici o cunoscintia imediata despre aceea afacere.

Déca judecatoriulu nu se indoieste despre competint'a acestui juramentu póte sa-lu concéda amesuratú § 235, de-si nu s'a oferitu si reieptatu.

Procedur'a unгурésca se pare, alaturendu-se lánge pracs'a unгурésca mai vechie, a recunósce unu juramentu principalu, carele nu se oferese din partea partidei indatorate d'a probá, ci din partea judecatoriului, déca in procesu nu se arata vr'o causa, ce aru impedecá competint'a delatiunei juramentului.

Sta in puterea judecatoriului a decide despre competint'a juramentului, oferindulu singuru numai acelei partide, care are cunoscintia despre starea lucrului. Unu juramentu astfelu oferitu din partea judecatoriulu dupa proced. civ. unгур. se numesce unu juramentu principalu, dupa concepțiunea juristiloru románi in sa si dupa principiulu dezvoltatu pána in tempulu presentu unu astfelu de juramentu nu e nici principalu nici supletoriu, ci simplu numai unu juramentu impusu dupa socotint'a judecatoriului unei partide, o tractare cu totulu deosebita si propria procedurii unгур.

Intrebarea dupa procedur'a civile transilvana problematica, ca cându sa se depuna unu juramentu, déca prin dóne sentintie conglasuitoare dela instanti'a întâi'a si a dóu'a aprobandu-se totusi s'a apelatu si la a trei'a, e deslegata in § 239 a procedurii civ. unгур. in modulu acel'a, cá unu astfelu de juramentu apelatu pána la instanti'a a trei'a, sa se depuna in 15 zile dupa otarirea si predarea sentintiei din a trei'a instantia.

(„Hrm. Ztg.“)

Unu francesu despre Romani'a.

„Trompet'a Carpatiloru“ publica unu estrasu din unu jurnalulu francesu din care se vede o parere nepartinitória a unui Antonin R o q u e s despre Romani'a. Spatiulu celu angustu alu colóu-

loru nóstre nu ne permite a pune sub ochii cetitoriloru nostri estrasulu intregu de-si acest'a are o portiune buna instructiva despre starea lucruriloru din Romani'a. Ne vomu multiamí a notificá numai ca ans'a o da publicarea editiunei a trei'a a legendelor si doinelor, cántece románe imitate dupa d. V. Alessandri si publicarea unei epistole a susu mentionatului filoromanu ce posede si dreptulu de civé alu Romíniei. Eata ce respunde acest'a la alarmele respandite din Bucuresci in defavórea Romíniei, desmintindu-le fórtu puternicu:

„Fiindu ca nemultiamitu a nu me uitá, nu suferiti nici chiaru cá lectorii d-vóstra sa me uite, permiteti-mi a ve multiamí pentru liniile atátu de indatoritóre ce a-ti bine-voitu sa-mi consacrați in numerulu d-vóstre din 7 Apriliu; acésta buna suvenire m'a miscatu pána in adencálu animei. Este atátu de dulce, ori care aru fi positiunea ce-si face cine-va in strainetate, de a cugetá, cu totu tempulu trecutu si distantia, nu este de totu mortu pentru tier'a sea de nascere. D-vóstra nu sciti acést'a, cáci n'ati parasit'o nici odata; in sa recetiti sublimulu cántecu Super flumina Babylonis si Tristetele lui Ovid, predecesorele meu de esilu pre malurile Dunarei, si ve-ti intielege, — ferésca-ve Dumnedieu sa si simtiti vre-odata, — ca nu este durere mai amara decátu nostalgía, nici cugetare mai impungátóre decátu suvenirea patriei perdate.

„Sirmanu Léger Noël, uitatu de Mauriac, orasiulu seu de nascere, totu atát'a dupa mórtu-i pre cátu in cursulu vietiei sele, de cáte ori a trebuitu sa simta elu torturele acést'i suferintie, elu care a preferitu sa vina sa móra la Parisu de mórtu lui Gilbert decátu sa traiesca óre-cum in largu in strainatate!

„Sermanulu avutu Darnis! cátu a trebuitu sa suferé a nu-si vedea, la ultim'a sea óra, obscurulu satu unde se nascuse si cáru'i a ia legatu cu atát'a pietate o mostenire de principe, cá sa aiba onórea a repausá mortu in acestu pamentu maternu unde nu o avuse-se sa traiesca!

„Sermanu atáti alti copii ai scumpei nóstre Franci'a pre care sórtea i imprascie in cáte patru partiale globului, si cari n'au precautiunea sa ia cu densii in cisme unu stratu din pamenturile patriei, precum facú grosulu, grasulu Sultanu Abdul-Azis, cându otari, contr'a Coranului, sa vina sa viziteze espositiunea cea mare din Parisu.

„Sermanulu de mine!... cum dteu englesii; dara sa vorbimu mai bine politica fiindu ca numerulu d-vóstra pre care-lu amu inaintea ochiloru me invita la acést'a, si eu intráiu in acestu balu mare europénu in care cáte-va máni ascunse, — Ddiu scie prin ce mestesiugu — facu sa jóce atátea papsi (marionette).

„Déca amu intielesu bine cugetárite d-vóstre asup'a romániloru, nu sunteti departe de a-i crede copii dracului (enfants terribles). Ei bine! ve insielati cu deseversire. Poporulu románu este dulce, liniscitu, lesne de guvernatu cá unu mielu. Sa nu fia cáti-va boieri scapatati, cáti-va ambitiosi superatori, cari au slabiciunea a se crede ómeni de statu, si simtu fórtu adese trebuint'a a resturná unu ministeriu cá sa se cocotieze in locu-i, séu a complotá unu felu de mica revolutiune cu apa de trandafir cá sa-si faca o positiune confortabile, amu realisá la piciórele Carpatiloru pastoralulu proiectu alu abatelui de Saint-Pierre, si Bucuresci n'aru fi mai putienu decátu o nóua Salenta. Nu, negresitu! nu románi voru dá focu ierbáriloru. Mandrii de autonomi'a loru redobendita cu ajutoriulu Franciei, de institutiunile loru cele mai liberali din Europ'a, pre cari le practica, in credintia, cá cum aru fi fostu obicinuiti cu denselu dela Traianu séu Marcu Aureliu; mandri de suveranulu loru june, care sémena a fi fostu formatu in artea de a guverná dupa modelulu fiului lui Ulyse de cátra vre-o nóua Minerva, au totu de castigatu prin pace, totu de perdutu prin rebelu; nu o voru face deci decátu la trebuint'a de aperare.

„Deocamdata i-si facu drumuri de feru; voru avé 800 de kilometri inainte de finea acestui anu; i-si cultivá viele loru atátu de avute, i-si sémena pamenturile atátu de fertili, imbnatatiescu justiti'a, inmultiescu scólele, si secundati de cátra guvern, care da impulsione la totu, lucréza impreuna cu densulu a face din Romani'a unulu din cele mai fericite state ale Europei.

„Eata aci o ambitiune care n'aru poté face reu la nime, si care pretiuesce preste ori-caro alt'a, nu este asiá scumpulu meu redactore?

„Asupra acestor a ve multiamescu inca odata, si credeti-me totu-déun'a alu d-vóstra pré devotatu.“

Antoniu R o q u e s.

Protocolulu.

Siedintiei a X.

(Ordinarie)

a directiunii asociatiunii nationale pentru cultura poporului românú tienuta in Aradu in 12 Iuniu nou, a. c.

de fatia a fostu:

Presiedinte: Ioane P. Deseanu directoriu secundariu substitutu.

Membri: Dr. Atan. Siandoru, Em. Misiciu, Stefanu Siorbanu si Teodoru Serbu.

Notariu: Petru Petroviciu.

Nr. 78. Cu privire la amenarea terminului adunării generalé pre 1 Sept. nou; si conformu decisiunii directiunii din 24 Maiu, a. c. nr. 76. se face propunere: cá pentru distribuirea sortiturilor tramise respectivilor domni si mai vertosu pentru trimiterea banilor incasati pentru aceste sortiri si bileturi de balu sa se dispuna prelungirea terminului — ce erá defiptu pre 8 Iun. a. c. — pâna „in clusive la 25. Augustu a. c. st. nou“ cu atátu mai vertosu, pentru ca respectivii domni recercati in privintia acést'a se aiba tempu ocasionalu a vinde esemplarele, ce li s'au tramisu si din caus'a scurtimei terminului precedinte de 8 Iuniu nou, nu cum' a a se grabi cu restituirea esemplarelor ne vendute.

Conclusu. Propunerea acést'a se primescé, si se decide; a se emite la toti respectivii domni recercati in privintia acést'a un'a epistola, prin carea se fia avisati cumca terminulu pentru vinderea esemplarelor cu care sunt provéduti si respective pentru trimiterea banilor incasati de la cumperatori si sortiturilor si biletelor de balu se prelungescé pâna la „25 Augustu a. c. st. nou“, la care voru avé a restitui si esemplarele ce cumva pâna atunci nu le ar fi potutu vinde; cu atátu mai siguru de óre ce dupa espirarea acestui terminu tóte sortiturile la densii aflátorie se voru privi de vindute respective de tienute, pentru care voru avé a dá socotéla la tempulu seu; si cu atátu mai vertosu, cáci: conformu procedurii usuate la tóte sortiturile acele esemplare nepotendu-se mai multu primí inderetru in natura, din partea asociatiunii respective directiunii acést'a, domni provéduti cu de acele, voru avé a respunde neconditionatu pretiulu acelor'a din bani gat'a.

79. Din partea presiedintelui directiunii se pre-tinde neaperatu, ca protocoalele siedintelor directiunale si verce publicatiuni sa se aduca in modrul celu mai estinsu la cunosciintia publicului românú, se arata lips'a, ca pre viitoriu tóte protocoalele si alte documinte referitorie la agendele directiunii sa se trimita in copia si la onorat'a Redactiunii a diuariului „Federationea“ spre publicare.

Conclusu. Acést'a propunere aflându-se de necesaria se decide: ca pre viitoriu tóte protocoalele siedintelor directiunale si veri ce documinte, ce cadu in sfera afacerilor asociatiunii — sa se publice afara de diuariulu „Albiu“ si in diuariulu „Federationea“ fiindu a se recercá spre scopulu acést'a onorabil'a Redactiunii respectiva, pentru huanavointia ulterioara de a comunica cele ce i se voru tramite pentru publicare in colónele pretiuitei sele fóie.

80. Colectantele din „Curticiu“ dlu parochu si asessoru cens. Moise Bocsianu prin scrisóra sea de 6 Aprile a. c. restituindu tóte actele privitorie la agendele colecturii acelu cercu ce i s'au tramisu inca sub datulu de 10 Maiu 1868. nr. 47. abdice din mai multe cause impedecátore de missiunea carea s'au fostu concrediutu din partea acést'e directiuni si cu deosebire din caus'a: ca pre lánge nisuintiele sele nu au fostu in stare a esoperá resultatulu postitu in privintia licidării si incasării sumelor restante aflátore la membrii asociatiunii din acelu cercu si nici a mai sporí cu membrii noi in partea asociatiunii.

Conclusu. Abdicerea dlu fostu colectante „Moise Bocsianu“ se primescé si in loculu d-ei sele se numescé pentru respectiv'a colectura dlu notariu comunalu din „Curticiu Petru Budai“ fiindu a i se tramite tóte actele referitorie la acést'a colectura pre lánge acea recercare: ca se binevoiesca a primí acést'a missiune si a concurge cu spriginulu D-niei Sele la afacerile si inte-

resele asociatiunii nóstre avendu a implini agendele restante ale colecturii din Curticiu cátu mai curendu si pentru urgentia cestiunii licidării restanteloru atátu de momentóse, sa fie postitu a reportá despre resultatulu pâna la finea lui Iuliu a. c.

Despre acést'a dispusetiune este de a se insciintia cátu repastulu colectante dlu Bocsianu atátu si nou numitulu domnu colectante Petru Budai prin estrasu protocolariu.

81. Dela colectantii cercuali ai asociatiunii in urmarea provocării de aicea sub nr. 5 si 63 au intratu repórtetele urmátorie:

1. Din „Micalaca“ prin dlu notariu „Constantinu Comlosianu“ protocolulu de licidare cu 8 dechiaratiuni obligátoria pentru solvirea sumelor restante si 4. dechiaratiuni ale membriloru noi.

2. Din „Lipova“ prin dlu protopopu „Ioane Tieranu“ au intratu supletorie protocolulu de licidare cu o dechiaratiune obligátoria a membrului restantiariu „Darius Puticiu“ — despre solvirea sumei ofertului restante, si alta dechiaratiune a membrului „Nicola Mateiu“ despre rennoirea ofertului pre lánge sum'a incasata de 12 fl. v. a. dela mai multi membri restantiari.

3. Din „Batania“ prin dlu parochu si ases. cons. „Moise Grozescu“ au intratu protocolulu de licidare cu estrasulu restanteloru in suma de 31 fl. 50 cr. v. a.

4. Din „Beiusiu“ prin dlu protopopu „Georgiu Vasileviciu“ au intratu o dechiaratiune a dlu preotu din „Pocola Zacharia Mico“ prin carea se recomanda de membru fondatoru pre viétia cu o suma de 40 fl. v. a. ca ofertu pentru totodeun'a. — Mai departe au intratu restanti'a incasata dela membrulu „Vasiliu Damsia“ in suma de fl. v. a.

5. Din „Berza“ au intratu prin dlu notariu comunalu din „Bateni Nicolau Ardeleanu“ ca colectante respectivu, protocolulu de licidare despre restantiile aflátorie in colectur'a cercului Berza.

6. Din „Buteni“ totu prin dlu notariu comunalu „Nicolau Ardeleanu“ au intratu protocolulu de licidare, estrasulu restanteloru si 10. dechiaratiuni ale membriloru obligati pentru solvirea sumelor restante, dimpreuna cu sum'a incasata de 43 fl. v. a.

7. Din „Galsia“ au intratu prin dlu jude cercualu „Iustavu Rusu“ protocolulu de licidare, cu mai multe dechiaratiuni ale membriloru obligati spre solvire si ale celoru renoiti, cu o suma incasata de 52 fl. v. a.

Conclusu. Raportele espuse se estradau comisiunii censurátorie emise sub nr. 5. pentru ulterioara conferare cu protocoalele de manipuliune, avendu aceea si comisiune cátu aceste, asié si cele pâna acum dela inceputulu anului intrate numai decátu a le censurá si despre resultatulu acelor'a a substerne raportu specialu nesmintitu pâna la siedint'a viitória. Iéra banii incursi se strapunu la perceptoretu avendu acel'a a estradá cuitetele pre partea membriloru solvitori si a le tramite respectiviloru colectanti pentru immanuare.

Deodata dlu preotu gr-or. din „Pocola Zacharia Mico“ pre basea dechiaratiunii espuse sub punctulu alu IV. se dechiará de membru alesu pre viétia cu sum'a ofertului de 40 fl. v. a. fiindu a se immatriculá in catalogulu membriloru fundatori, si a i se estradá diplom'a indatinata.

82. Colectantele cercului „Totvaradie“ dlu protopu „Iosifu Belesiu“ face aretare: ca deórece cerculu colecturii sele se estinde preste cele 28 de comune indepartate de centrulu colectoralu Totvaradia; este cu absoluta nepotintia de a suportá greutátile, ce intrevinu intru afacerile missiunii cu carea este insarcinat in privintia agendelor privitorie la membrii eei fórté numerosi din acele comune indepartate, in care impregiurári nu póte face din destulu recerintelor obveninde, ei propune: a se face reconstituire nóua, cá din colectur'a atinsa sa se creze 4. cercuri de colecture, impartindu-se comunele proportionalminte si conformu situatiunii lor in modrul urmatoriu:

1. Cerculu colecturii „Totvaradia“ sa stee din comunele Totvaradia, Siorogsiagu, Lupesci, Pernesci Bai'a, Giuliti'a si Guvesdi'a pentru care dlu Protopopu primescé si mai de parte sarcin'a de colectante.

II. Cerculu de colectura „Soversinu“ statatoriu din comunele: Soversinu, Vienesci, Halalisiu, Teme-

siesci, Troiasiu, Cuiasi, Tocu, Iteu, Saliste, Petrisiu, Corbesci, Rosi'a si Obersinu — sa se concreda dlu jude cercualu „Georgiu Hajca“, cá celui mai demnu si zelosu membru alu asociatiunii recomandat de dlu Protopopu.

III. Cerculu colecturii „Capruti'a“ — statatoriu din comunele: Capruti'a, Dumbraviti'a, Grosi, Slatin'a, Batutia si Monorostia sa se concreda dlu vicariu protopresviteralu si asessoru consistorialu „Vasiliu Zorlentionu“, iéra pentru alu

IV-le cercu de colectura „Odvosiu“ statatoriu din comunele: Odvosiu, Milov'a, Conopu si Berzava recomeda pre dlu parochu si asessoru consistorialu „Ioanu Belesiu.“

Conclusu. Reportulu dlu colectante protopopu Iosifu Belesiu luându-se cu aprobare la cunosciintia se decide: reconstituirea celoru IV. cercuri in modrul propusu pentru care la recomandarea dlu protopopu se numescé domni mai susnumiti de colectanti ai asociatiunii, carii din partea acést'e directiuni sunt postiti a primi missiunea de colectanti, si in interesulu promovirii scopurilor asociatiunii nationale a face din destulu recerinteloru privitorie la respectiv'a colectura.

Deodata dlu protopopu Iosifu Belesiu cá pâna aci fostulu colectante a tuturor acum despartitelor cercuri este postitu: a predá respectiviloru dni noi colectanti actele si informatiunile ce privescu la membrii aflatori in comunele amintitelor cercuri de colecture, si a le impartasi numele si ofertulu membriloru respectivi, dupa cum acei'a se afla in estrasulu protocolulu capitalu aflatoriu la dni'a sea — pentru orientarea respectiviloru domni colectanti a le numitelor III cercuri.

Totu spre scopulu acést'a se insarcineze notariatulu a tramite dlu protopopu calímea trebuincioasa de tiparitari privitore la agendele colectantiloru.

Despre acést'a decissiune sunt de a se incunosciintia cátu dlu protopopu Iosifu Belesiu, asié si cei trei domni colectanti nou numiti, — prin estrasu protocolariu.

83. Presiedintele directoru substitutu cu privire la urgentia efepturii licidării si incasării restanteloru propune: ca de óre-ce dlu fiscalu alu Asociatiunii Lazaru Ionescu cá colectante pentru membrii din Aradu, in presinte este absentu cá deputatu dietalu la Pest'a; prin urmare impedecatu de a efeptui agendele intetitorie ale colecturii centrale de aici; sa denumésca altu care-va membru de colectante interimalu pentru realizarea licidárilor si incasárilor necesarie.

Conclusu. Propunerea se primescé, cá colectante interimalu este postitu dlu presiedinte Ioane Popoviciu Deseanu, autorisându-se, a recercá pre dlu fiscalu si deputatu dietalu Lazaru Ionescu pentru predarea tuturor actelor referitorie la cestiunat'a colectura fiindu ambi acesti domni a se insciintia despre acestu decisu prin estrasu protocolariu.

84. Notariulu directiunii Petru Petroviciu propune de membri noi intrati in Asociatiune pre dlu candidatu advocatiale Iosifu Codreanu din Aletea si Paulu Maioru parochu gr. cat. din Sietinu imbie cu unu ofertu anualu de 2 fl. pre anii 1868/9 1869/70 1870/71.

Conclusu. Tienendu-se votisarea usuate, ambi numiti domni se alegu de membri noi in asociatiune, pre restimpulu celoru 3 ani fiindu a se immatriculá in catalogulu membriloru ordinari si a li se estradá Diplom'a indatinata.

85. Notariulu directiunii Petru Petroviciu face aretare despre espeditiunile efeptuite din siedint'a trecuta.

Conclusu. Se fia la cunosciintia.

86. Pentru autenticarea protocolulu acést'e siedintie.

Conclusu. Se defige terminulu pre Joi in 6/71 Iuniu, a. c. la 6 óre sér'a fiindu postiti toti membrii de fatia a conveni in cancelari'a asociatiunii.

Protocolulu acést'a s'au cetitu si autenticatu in presentia comembriloru Ioane Popoviciu Deseanu, Ioane Goldisiu, Teodoru Serbu, si Petru Petroviciu. Aradu, 6/18 Iuniu 1869.

Directiunea asociatiunii nationale, pentru cultura poporului românú.

Ioane Popoviciu Deseanu m. p.

directoriu secund. substitutu.

Petru Petroviciu m. p.
notariulu asociatiunii.

Romania.

Estragemu dupa jurnalulu „Tromp. Carp.“
 „Mara Sea Principele a pornitu ieri la lageru.
 Speramu ca aflarea Principelui in tabera va
 activa cu multa mai multa esecutiulu trupelor.

In lips'a din capitala a garnisonei de armata
 permanenta, gard'a cetatienésca a primitu insarcina-
 narea de a pazi posturile.

„Ministrulu de interne d. Cogalnicénu a ple-
 catu in concediu de cinci septamâni dupa inalt'a
 incuviintare domnésca data printr'unu decretu pu-
 blicatu in „Monitoriulu“ de Dumineca.

„In lips'a sea dela postu d. B. Boerescu mi-
 nistru actuale alu justitiei este insarcinatu cu con-
 ducerea ad-interim a afaceriloru ministeriului de
 interne.

„Portofoliulu ministeriului de resbelu s'a in-
 credintiatu colonelului Georgiu Manu, in urm'a de-
 missiunei ce a prezentatu generalulu Duca.

„Terminulu conventiunei incheiata in anulu
 1863 intre guvernulu Romaniei si acel'a alu Ser-
 bieii pentru estradarea desertoriloru si a criminali-
 loru fiindu aprópe de espiratu, ministrulu de ester-
 ne a propusu M. S. Principelui reinnoirea, pre a-
 cele-si base, a acestei conventiuni. Acésta pro-
 punere incuviintiata, s'a numitu prin decretu unulu
 dintre functionarii interni ai ministeriului de ester-
 ne in calitate de plenipotentiaru alu guvernului
 Romaniei, pentru cá sa subscrie nou'a conventiune,
 cu rezerv'a de a fi supusa in urm'a aprobárei cor-
 puriloru legiuitoare.

„In scopu de a se aduce uniformitate, pre
 cátu se póte, in imbracamintea gendarmiloru de Ba-
 sarabi'a si aceea a calarasiloru venatoriloru si ro-
 sioriloru, considerati cei dintâiu dupa servitiulu loru
 cá facendu parte din armat'a permanenta cá si cei
 de alu doilea, s'a decretatu cá coifura gendarmi-
 loru de Basarabi'a se fia caciul'a actuale a celoru
 trei regimente: calarasi, rosiori si venatori, avendu
 fundulu de postavu rosii si egret'a de aceea-si co-
 lóre, iera gaitanele ce o ornéza voru fi de trei co-
 lóri cá acel'a dela tunicele actuali. Coifur'a ofi-
 cioriloru va fi intocm'a cá aceea a oficioriloru ce-
 loru trei regimente de cavaleria, inasa cu modifi-
 cáriloru introduse pentru trupa.“

Cetimu in „Ad. nat.“:

Suntemu in positiune placuta de a arata cátu
 e de neintemeiata asertiunea unoru dtuarie, cum ca
 dlu Cogalnicénu, in dorinti'a de a prigonii pre Ar-
 deleni, aru fi opritu pre comune de a mai versá
 in cas'a „Societatei Transilvaniei“, stipendie vo-
 tate de ele in anulu trecut. Cu adres'a nr. 216
 „Societatea Transilvaniei arata, in 5 Ianuaru an.
 curentu, cum ca:

1. Consiliulu judetianu din Covurlui si celu
 comunalu din Galati n'au tramisu subventiunile pre
 1869, si ca tinerii trimisi in speranti'a acelor'a la
 Pest'a si Vien'a se afla in mari suferintie.

2. Ca consiliile generale si comunale de
 Putn'a, Romanu, Botosiani, Buzeu, Cahulu, Curtea
 de Argesiu, Craiov'a n'au tramisu societátiiei su-
 mele trecute in bugetele respective pre 1868.

In fati'a acestoru cereri, subscribe de dlu Pa-
 piau Ilarianu, ce a facutu Ministrulu de interne Co-
 galnicénu, celu acusat cu atat'a nelegalitate, ca per-
 secuta pre romanii ardeleni?

Elu s'a grabitu de a ordoná prefectiloru ju-
 detieloru Putn'a, Romanu, Botosianii, Buzeu Argesiu,
 si primariulu din Craiov'a, Galati, ca negresitu se
 faca a se trimite indata dlui presiedinte alu soc.
 Transilvaniei sumele votate pentru dens'a. Ordi-
 nele acestea pórtá nr. circularéi 855. Ianuaru 16;
 1436, 1437, si 1438. Ianuaru 28.

Cá sa se vadia si mai bine solitudinea cu
 care dlu Mihailu Cogalnicénu, Ministru de interne,
 a fosu pentru Societatea Transilvaniei, pentru ti-
 nerii ardeleni, trimisi cu spese dela comunele mai
 susu aretate, reproducemu aci ordinulu cátra pre-
 fectulu de Covurlui din 17 Ianuaru, cu nr. 935.
 Vadia-se din acestu ordnu in ce chipu pledéza d.
 Mihailu Cogalnicénu in favóra tineriloru ardeleni,
 tramisi la studiu in strainatate pre compt'a unoru
 comune din tíera.

Eaca copi'a ordinului:

„Domnule prefectu! Dlu presiedinte alu so-
 cietátiiei Transilvaniei, prin adresa nr. 216, me
 informéza cá in vér'a anului 1867. Consiliulu ace-
 lui judetiu a prevediutu in bugetulu seu patru sti-
 pendie de cáte 2000 lei vechi pentru tinerii stu-

dentii románi din provinciile vecine. Aceste stipendie
 s'au incredintiatu administratiunei societátiiei „Tran-
 silvaniei“ banii s'au trimisu regulatu pâna la finele
 anului trecut; iera pre anulu curentu 1869, nepri-
 mindu-se nimicu, dlui presiedinte cere a se midiloci
 trimiterea vorbitelor stipendie pentru ca tinerii
 care au plecatu la institute straine (unii la Pest'a
 si Vien'a), in speranti'a acestoru mici subventiuni,
 astadi se afla in cea mai mare suferintia.

In urm'a acestei cerere, amu observatu bud-
 getulu judetielui pre anulu curentu, si amu vediatu
 cu mirare ca nu este prevediutu nici o suma pen-
 tru tinerii trimisi la invetiatura pre comptulu unoru
 asemenea stipendie.

Nepotându esplicá altu-feliu netrecerea in bud-
 getulu judetielui a unoru asiá sume de cátu din
 scapare din vedere, ve invit, dle Prefectu, a luá
 intielegere cu Comitétulu permanentu asupr'a celoru
 ce aru fi de facutu, si in casu de trebuintia sa se
 platésca din chiaru §. extraordinariu pentru ca altu-
 feliu aru fi cea mai mare nenorocire ce s'aru po-
 tea face aceloru tineri de a se vedea sliti a intre-
 rupa studiile din lips'a medilóceloru, dupa o munca
 de doi ani, cându li se dedese dejá incredintiare
 ca subventiunea li se va continuá.

Primiti etc.“

D.

Corespondintele „Romanului“ din Pest'a dela
 14 Iuniu e plinu de delicatete mai alesu in pri-
 vinti'a dlui Cogalnicénu pentru pretinse acte de
 umilintia si supunere a ministeriului actualu in fa-
 ti'a cu austro-magiarii. Corespondintele crede ca
 dlu Cogalnicénu se opune evreimei totu numai spre
 a promová caus'a invasiunei! Este intru adeveru
 pre cátu nedrépta pre atât'a si revoltatória asertiu-
 nea acest'a a corespondintelui pestanu: Cogalnicénu
 se promoveze caus'a invasiunei! asemenea acusa-
 tiuni cadu dela sine cându atingu barbati cá Co-
 galnicénu; a le discutá, aru fi a le supune, fia si
 pentru unu momentu intemeiate. Rebdámu inca
 câte-va dile si vomu fi, sperámu, in positiune de
 a aretá corespondintelui pestanu si celoru de o
 scóla in ce modu adeveratu romanescu si intele-
 ginte lucréza Cogalnicénu, mai bine disu, in pri-
 vinti'a evreiloru si in genere in cestiune din afara.
 Se va vedé atunci déca Cogalnicénu promovéza
 caus'a interventiei, séu scie romanesce a pune
 limite interventiei straine.

Vorbesc corespondintele pestanu de umiliati-
 unea Romaniei in caus'a conflictului dela Galati. E
 curiosu ca corespondintele care citeste pre „Neue
 Freie Presse“, n'a voit se afle dela acelu organu
 in ce s'a marginitu pretins'a umilítóre satisfactiune
 data Austriei. „Freie Neue Prese“ nu gasesce im-
 pátári destulu de grele guvernului austro-magiaru
 ca s'a multiamitu cu simpla scrisóre particulara a
 prefectului de Galati cátra dlu Zulauf, consululu
 austro-magiaru din Bucuresci. . . . In locu de a-
 ceti cu multiamire si de a afli in foile neamice
 tierii si dlui Cogalnicénu, in insultele adresate ace-
 sti'a, atátea laude ce se cuvine se i le dea romanii
 corespondintele umple in 19 Iuniu colónele „Ro-
 mánului“ s'au cu gentiletie de feliulu celoru mai de
 susu pentru dlu Cogalnicénu s'au cu reproducerea
 articolului jurnalului „Neue Freie Prese“ relative la
 Ardélu pre care adunarea nationala inca dela 15
 Maiu a reproduc'o si comentat'o asiá cumu face la
 14 Iuniu Dnu Corespondinte alu „Romanului“ ce
 cástigá óre cauza sánta a „Romanismului“ si mai
 ou séma a Ardélulu de asemenea procederi?

Varietáti.

** Marti a tienutu comitétulu asociatiunei
 siedinti'a lunaria.

** Duminec'a trecuta s'a ruptu asupr'a satului
 Siur'a mica unu nooru incátu in vre-o câteva mi-
 nute satulu innotá in apa. Ghiatia séu pétra inca
 a cadiatu multa si mare.

* „Hr. Ztg.“ de alalta-ieri spune prin unu te-
 legramu, ca ministrulu de Interne Wenkheim a
 respunsu la interpelatiunea dlui Hodosiu. Respun-
 sulu se cuprinde intru aceea, ca literatii románi
 Alessandrescu Urechia si B. P. Hajdeu nu fara a-
 probati de membri Asociatiunei pentru programele
 loru politice.

** Agrisii. In fói'a economica germána
 din Sabiin cetimu, ca s'au deprinsu economii a pra-

si a grisi in locuri unde viti'a de via nu pro-
 speréza si adeca in mesur'a aceea in care se pra-
 sescu viile. Din agrisi facu mustu. Acest'a dicu
 cei ce au experimentatu pâna acum, ca e cu multu
 mai aprópe de celu de struguri de cátu ori din
 care alte póme. Cultivarea loru se face punendui
 siruri in departare de 4 urme unu siru de celalaltu
 si o departare de 2 1/2 urme in siru, intielegemu o
 tufa de cecalalta. Tufele viuu ca spaliruri in rendu.
 Pamentulu in giurulu loru se lucrá primavér'a in
 jumetatea dintâiu a lui Iuniu si tómn'a. La trei
 ani trebuie gunoitu. Culesulu e asiá de bunu cându
 le merge bine si ajuta si tempulu incátu uneori se
 póte asemaná cu culesulu viiloru.

* Prastulu matasei au suferitu in estu anu
 multu in urm'a racelei din primavéra. Omidele au
 capetatu ból'a italiana, din cauza ca frundiele de
 fragariu (dudi) ce esira adóu'a óra suntu pré tari.

** Caldare automatica de
 spalatu. O bucuria vestimu de astadata si pen-
 tru economie cele mai de a dóu'a mâna, cároru
 nu le place a-si diolí multu mânilé cu spalátulu:
 s'a afliatu maiestri'a de a constrú o caldare carea
 spala ea singura. Caldarea constá din unu vasu
 cilindricu rotundu-lungurétiá si din unu adausu de
 o inaltime de doi policari. Paretele de deasupr'a
 alu adausului e gauritu si are dóue tievi cari trecu
 in cilindru si la capulu de deasupr'a suntu camu
 incovoiate Caldarea o imple omulu séu muierea de
 apa de sapunu si de rufe; dupa aceea i da cal-
 dárei focu si celelalte urméza de sine in tempu de
 20—30 minute. Rufele se scotu din caldare spa-
 late gata si se clatescu si totu lucrulu e terminatu.

* In Brasiovu iera incepe cu 1 Iuliu
 a. c. auditoriatulu militariu, carele fusese delaturat,
 activitatea sea. Cerculu se va estinde asupr'a tru-
 peloru dislocate in Brasiovu, Fagarasiu, Csik-Sze-
 reda, Kézdi-Vásárhely, Szepsi Szt. György si
 giuru.

* Legumari'a in Parisu. La
 1857 ** erá in Parisu 1800 de grádiri de legumi.
 9000 de ómeni si 400 cai ce se ocupá cu indu-
 stri'a acest'a. Pre anu cere gunoiu de dóue mi-
 líóne de franci 260 de feresti de sticla si 2.160,000
 de clopote de sticla. Parisianii mananca pre anu
 mai multu decátu 268 milióne de punti de leguma
 (1000 punti de fasole si atáti'a de mazare). Din
 giurulu Parisului intra pre tóta diu'a camu 30 de
 cara, dintre care fia-care representéza unu pretiu
 de 300 franci.

** Trasnétu. La 30 Maiu precedentu,
 pre la órele 7 dupa amiédi, dintr'unu nooru de
 plóia cadientu trasnétulu a aprinsu dóue patule
 góle ale proprietariului mosiei Parochia, din distric-
 tulu Teleormanu, cari au arsu cu deseversire, fiindu
 ca ventulu in aceea di batea cu o initiala fórté
 mare. („Tr. Carp.“)

** Trasnétu. La 29 Maiu trecut, pre
 cându plouá in comun'a Vladeni, din districtulu Mus-
 celu, venindu trasnétulu asupr'a unei vaci, ce se
 tiené de funia la pasiune de o féta, a muritu in-
 data; iera acelei fete de-si i-a datu putienu sân-
 ge pre nasu, inasa nu ia causatu nici unu altu reu.
 („Tr. Carp.“)

** Trasnétu. In diu'a de 21 ale lu-
 nei lui Maiu, pre la 12 1/2 óre post'a meridiane, cu
 ócasiunea ploiei ce a cadiatu in comun'a Ternav'a-
 de-Susu, districtulu Vlasce'a, trasnindu o casa a lo-
 cuitoriului Baila Brateanu, a arsu cu deseversire,
 neputendu-se stinge cu tóta resistenti'a pusa de
 primariu si locuitori, de óre-ce ventulu suflá cu
 tária. Iera din membri familiei acelei case nu s'a
 periclitatu nimenea fiindu ca erau dusi la munca
 câmpului. („Tromp. Carp.“)

Burs'a de Vienn'a.

Din 23 Iun. (5 Iuliu) 1869.

Metalicele 5%	63 10	Act. de creditu	285 60
Imprumut. nat. 5%	71 30	Argintulu	121 75
Actiile de banca	760	Galbinulu	5 93

Indreptare. In program'a exameniloru pu-
 blicata in nr. trecutulu la alineá Mercuri, e de a
 se indreptá: cler. an. II.